

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Tomášem Loudou ve věci

žalobce: **M. C.**
bytem P.
zastoupený advokátkou Mgr. Dagmar Rezkovou Dřímálovou
sídlem Muchova 9/223, 160 00 Praha 6

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na poříčním právu 1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 2. 2019, č.j. MPSV-2019/36995-911

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobce Mgr. Dagmar Rezkové Dřímálové, advokátce se sídlem Muchova 223/9, Praha 6, se přiznává odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 3 146 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Městského soudu v Praze do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhal zrušení rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „žalovaný“) ze dne 22. 2. 2019, č.j. MPSV-

2019/36995-911 (dále jen „**napadené rozhodnutí**“), kterým bylo podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**správní řád**“) zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí ze dne 17. 1. 2019 č.j. 98409/19/AB, sp. zn. 76675-18-AB (dále jen „**prvostupňové rozhodnutí**“) vydané Úřadem práce České republiky – krajská pobočka pro hl. m. Prahu (dále jen „**úřad práce**“). Prvostupňovým rozhodnutím byl žalobci dle ust. § 53 odst. 1 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o SSP**“), poskytnut nedoplatek dávky státní sociální podpory příspěvek na bydlení jednorázově ve výši 3 276 Kč měsíčně, a to za měsíc 8/2018 doplatek ve výši 1 638 Kč a za měsíc 9/2018 doplatek ve výši 1 638 Kč.

II. Žalobní body

2. Žalobce nesouhlasil se závěry prvostupňového i napadeného rozhodnutí. Namítal, že mu měla být přiznána dávka státní sociální podpory příspěvek na bydlení, a tedy též její doplatek, již za měsíc červenec 2018, neboť žádost o tuto dávku podal žalobce v červenci 2018 a k žádosti doložil vše potřebné s ohledem na to, že na základě nájemní smlouvy s majitelkou rodinného domu užíval v tomto domě pouze jednu bytovou jednotku se samostatným vchodem. Uvedl, že od 27. 6. 2018 byl hlášen k trvalému pobytu na adrese Č., P., a to na základě nájemní smlouvy uzavřené s majitelkou rodinného domu s počátkem nájmu od 1. 7. 2018, tento rodinný dům byl sice v předmětné době zkolaudován jako celek, avšak fakticky byl rozdělen na dvě samostatné bytové jednotky s vlastním vchodem a tímto způsobem byl též užíván, což správní orgány vůbec nevzaly v potaz, pokud o tom měly pochybnosti, mohly tuto skutečnost prověřit v místním šetření, to však neučinily.
3. Poukázal na to, že správní orgány po něm požadovaly údaje o zdánlivě spoluzijících osobách, (tj. o osobách, které v té době užívaly druhou bytovou jednotku, které však žalobce vůbec neznal) nebo doložení kolaudačního rozhodnutí, kterým by byla oddělena bytová jednotka užívaná žalobcem. Měl za to, že tento postup není v souladu se zákonem, ani doporučeným postupem veřejného ochránce práv, neboť v domě fyzicky existovaly dvě oddělené bytové jednotky se samostatnými vchody, v takovém případě není možné tvrdit, že je jedná o pouze jednu bytovou jednotku a že by pro přiznání nároku na danou dávku bylo třeba prověřit příjmy všech osob, které mají v místě hlášen trvalý pobyt. Poukázal na stanovisko veřejné ochránkyně práv, která v obdobném případě doporučila rozhodovat nikoli čistě formálně, ale řídit se duchem zákona. Zvláště pokud jde o základní sociální dávky, měl by úřad práce vždy brát v potaz pouze účel celých zákonů, tedy podporu nejchudších obyvatel státu, kteří nemají jinou možnost, jak vyřešit svoji finanční situaci.
4. Navrhl, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno, věc byla žalovanému vrácena k dalšímu řízení a žalobci bylo přiznáno právo na náhradu nákladů řízení.

III. Vyjádření žalovaného

5. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že žalobce dne 16. 7. 2018 požádal o přiznání dávky státní sociální podpory příspěvek na bydlení na byt na adrese Č., Ú., P., ode dne 1. 7. 2018, v rozhodném období 2. čtvrtletí 2018 žil a hradil náklady na adrese S., P., v bytě č. 10, na tento byt mu byl poskytnut příspěvek na bydlení. Na byt na adrese Č. P. byl žalobci poskytnut příspěvek na bydlení ve výši 4 527 Kč ode dne 29. 8. 2018. Sdělil, že doplatek na dávce za měsíce srpen a září 2018 byl žalobci přiznán prvostupňovým rozhodnutím, neboť mu při stanovení výše příspěvku na bydlení původně nebyly započítány náklady na bydlení vynaložené v červnu 2018 (rozhodné období 2. čtvrtletí 2018), zaplacená kauce za byt se do nákladů na bydlení nezapočítává.
6. K námitkám žalobce uvedl, že oba správní orgány vycházely ze skutečnosti, že žalobce předložil nájemní smlouvu na byt v rodinném domě na adrese Č., který však byl zkolaudován s jednou bytovou jednotkou, poukázal na znění ust. § 7 odst. 5 zákona o SSP a na zjištění úřadu práce, dle kterého byl rodinný dům, na který žalobce žádal příspěvek na bydlení, zkolaudován jako celek a nachází se v něm pouze jedna bytová jednotka. S ohledem na to úřad práce vyzval žalobce, aby doplnil okruh společně posuzovaných osob a doložil doklad o výši jejich čtvrtletních příjmů za rozhodné období 2. čtvrtletí 2018, žalobce to však neučinil a tudíž mu příspěvek na bydlení od 1. 7. 2018 nenáležel pro nesplnění podmínek.
7. Uvedl, že majitelka domu požádala o změnu v účelu užívání stavby dne 13. 7. 2018, dne 29. 8. 2018 vydal stavební úřad Městské části Praha 21 souhlas se změnou v užívání stavby a vymezil nově účel užívání stavby jako rodinný dům o dvou bytových jednotkách, žalobce tuto skutečnost doložil úřadu práce dne 30. 8. 2018. Z toho plyne, že ke dni 29. 8. 2018 byly v rodinném domě zkolaudovány dvě bytové jednotky, z nichž jednu užíval žalobce na základě předložené nájemní smlouvy, k tomuto dni tedy splnil podmínky nároku pro příspěvek na bydlení a v souladu s tím mu byl nárok přiznán.
8. K námitce ohledně stanoviska veřejné ochránkyně práv uvedl, že správní orgány jsou povinny se ve věcech příspěvku na bydlení řídit platnou zákonnou úpravou, ust. § 24 odst. 5 zákona o SSP vymezuje definici pojmu byt pro účely tohoto zákona, byl-li v domě zkolaudován jen jeden byt, měl žalobce doplnit osoby užívající s ním dům a doložit jejich příjem, což však žalobce neučinil, příslušné údaje o osobách nedoplnil, podmínka jeho nároku byla splněna až ke dni 29. 8. 2018. Správním orgánům obou stupňů pak nepřísluší rozhodovat o tom, kolik bytových jednotek je v domě zkolaudováno, či zda byt stavebně technickým uspořádáním splňuje požadavky na trvalé bydlení.
9. Navrhl, aby žaloba byla zamítnuta.

IV. Obsah správního spisu

10. Ze správního spisu soud zjistil následující skutečnosti podstatné z hlediska předmětu řízení.

11. Žalobce dne 16. 7. 2018 podal u úřadu práce žádost o příspěvek na bydlení od 1. 7. 2018 do 30. 6. 2019, ve které sdělil, že má trvalý pobyt na adrese Č., P., kde je nájemcem bytu. Dále uvedl, že dalšími osobami, které jsou společně s ním v rodinném domě hlášeny k trvalému pobytu, jsou S. J. a S. E.
12. Dne 18. 7. 2018 doložil žalobce na úřad práce kolaudační rozhodnutí na povolení užívání stavby „přístavba a stavební úprava rodinného domu čp., Č., Ú.“ pro účastníka řízení E. S. Dále spis obsahuje e-mailovou komunikaci ze dne 13. 7. 2018 mezi žalobcem a J. S. ohledně požadavku úřadu práce na doložení kolaudačního rozhodnutí na byt jako samostatnou jednotku v domě.
13. Dle čestného prohlášení ze dne 30. 7. 2018 potvrdila E. S., trvale bytem Č., P., že žalobce není součástí její domácnosti. Dle čestného prohlášení ze dne 6. 8. 2018 potvrdil J. S., že E. S. s ním dlouhodobě bydlí na adrese Ú., okr. L., v domě, jehož je vlastníkem, a že žalobce není součástí jeho domácnosti, ani domácnosti jeho manželky E. S.
14. Dle nájemní smlouvy ze dne 27. 6. 2018, kterou žalobce předložil úřadu práce dne 2. 7. 2018, uzavřené mezi žalobcem a E. S., byl žalobce oprávněn od 1. 7. 2018 na dobu určitou 12 měsíců užívat byt v 1. nadzemním podlaží domu na adrese Č., P., o velikosti 40 m², který sestává ze vstupní chodby, obytné místnosti, kuchyně a WC/koupelny s příslušenstvím. Dle přehledu pravidelných měsíčních plateb nájemného a služeb ze dne 27. 6. 2018 k této nájemní smlouvě činilo měsíční nájemné 12 000 Kč a záloha na služby celkem 3 000 Kč.
15. Součástí spisu je též žádost o příspěvek na bydlení podaná žalobcem dne 10. 7. 2017 na období od 1. 7. 2017, trvalý pobyt na adrese S., P. s tím, že žalobce je nájemcem daného bytu.
16. Dle protokolu o ústním jednání ze dne 8. 8. 2018 žalobce k doplnění žádosti o dávku příspěvek na bydlení prohlásil, že s nikým dalším v nemovitosti nežije ve společné domácnosti, v domě jsou dvě bytové jednotky se samostatnými vchody, ve druhé bytové jednotce žijí jiné osoby, které žalobce nezná. Ze strany úřadu práce byl žalobce upozorněn, že není možné dávku vyplácet do doby, než bude nemovitost zkolaudována na dvě bytové jednotky. Dne 19. 7. 2018 byla do spisu založena žádost o změnu v účelu užívání stavby rodinného domu Č. P. na dvě bytové jednotky.
17. Úřad práce ve výzvě odeslané žalobci dne 16. 8. 2018 uvedl, že nemovitost není zkolaudována na dvě bytové jednotky, jedná se tudíž o jeden byt v rodinném domě, pro posouzení nároku a výši dávky příspěvek na bydlení jsou společně posuzované všechny osoby, které jsou zde přihlášeny k trvalému pobytu, vyzval žalobce k doplnění okruhu společně posuzovaných osob a doložení dokladu o výši čtvrtletních příjmů za rozhodné období 2. čtvrtletí všech společně posuzovaných osob, a to do 8 dnů od doručení této výzvy.
18. Dle e-mailové komunikace ze dne 15. 8. 2018 J. S. odmítl žalobci sdělit jména dalších osob žijících ve stejném rodinném domě.

19. Dle žádostí o vyloučení osoby z okruhu společně posuzovaných osob ze dne 20. 8. 2018 podaných téhož dne úřadu práce žalobce požádal o vyloučení E. S. a J. S. s účinností od 1. 7. 2018 s tím, že tyto osoby danou nemovitost prokazatelně neužívají od 15. 6. 2017.
20. Stavební úřad vydal dne 29. 8. 2018 souhlas se změnou v užívání stavby, dle kterého souhlasí se změnou v užívání stavby rodinného domu čp. Č. na rodinný dům o dvou bytových jednotkách.
21. Rozhodnutími ze dne 17. 9. 2018, č.j. 1486013/18/AB, a č.j. 1486152/18/AB, úřad práce rozhodl dle ust. § 7 odst. 6 zákona o SSP nepřihlížet při posouzení nároku na dávku státní sociální podpory příspěvek na bydlení a jeho výši k osobě E. S. a k osobě J. S. ode dne 29. 8. 2018 do změny rozhodných skutečností. Rozhodnutí odůvodnil tím, že dané osoby od 15. 6. 2017 s žalobcem byt prokazatelně neužívají, což je k 29. 8. 2018 doba delší než tři měsíce.
22. Rozhodnutím ze dne 17. 9. 2018, č.j. 1486284/18/AB, úřad práce nepřiznal žalobci příspěvek na bydlení k adrese uvedené na žádosti S., P. s odůvodněním, že žalobce má od 27. 6. 2018 jinou trvalou adresu.
23. Rozhodnutím úřadu práce ze dne 2. 10. 2018, č.j. 1556108/18/AB, byl žalobci přiznán příspěvek na bydlení ve výši 4 527 Kč měsíčně od 29. 8. 2018 do 30. 6. 2019, s odůvodněním, že ode dne 29. 8. 2018 je vymezen nový účel užívání stavby rodinného domu čp., Č., P., jako domu o dvou bytových jednotkách, do té doby se jednalo o rodinný dům o jedné bytové jednotce; úřad práce uvedl, že společně posuzovanými osobami v tomto období byl pouze žalobce. Žalobce podal dne 23. 10. 2018 odvolání proti rozhodnutí úřadu práce ze dne 2. 10. 2018, č.j. 1556108/18/AB.
24. Rozhodnutím žalovaného ze dne 19. 12. 2018, č.j. MPSV-2018/254476-911, bylo rozhodnutí úřadu práce ze dne 2. 10. 2018, č.j. 1556108/18/AB, zrušeno a věc byla úřadu práce vrácena k novému projednání, žalovaný uložil úřadu práce, aby do nákladů na bydlení za 2. čtvrtletí 2018 započítal též náklady na bydlení uhrazené i v měsíci červnu 2018, a aby přehodnotil nárok na dávku státní sociální podpory příspěvek na bydlení ode dne 29. 8. 2018, věc znovu projednal a ve věci znovu rozhodl. Shledal, že úřad práce pochybil, pokud do celkových nákladů na bydlení za rozhodné období 2. čtvrtletí 2018 nezapočítal též náklady uhrazené v červnu 2018 tj. 12 000 Kč za nájemné a 3 000 Kč za poplatky na služby uhrazené paní E. S., že žalobce splňuje podmínku dle ust. § 25 odst. 2 písm. c) zákona o SSP, přičemž se mají započíst náklady na bydlení ve skutečné výši uhrazené v původním bytě. Žalovaný přezkoumal též datum, od kterého měl být žalobci nárok na dávku příspěvek na bydlení přiznán, za zásadní považoval skutečnost, že v březnu 2014 byl rodinný dům s přístavbou zkolaudován jako celek, přestože se fakticky jednalo o dvě oddělené části (bytové jednotky) se samostatnými vchody. Dne 29. 8. 2018 pak stavební úřad vydal souhlas se změnou v užívání stavby a vymezil nový účel užívání: rodinný dům o dvou bytových jednotkách. Uvedl, že rodinný dům byl původně zkolaudován jako celek s 1 bytovou jednotkou, žalobce nedoplnil okruh společně posuzovaných osob, které jsou na stejné adrese hlášeny k trvalému pobytu a tudíž mu nárok na příspěvek na bydlení od 1. 7. 2018 nenáležel.

25. Prvostupňovým rozhodnutím ze dne 17. 1. 2019 úřad práce rozhodl poskytnout žalobci nedoplatek dávky státní sociální podpory příspěvek na bydlení jednorázově ve výši 3 276 Kč, s tím, že tato částka je tvořena doplatkem ve výši 2 x 1 638 Kč za měsíce srpen a září 2018. Z odůvodnění vyplývá, že rozhodnutím úřadu práce ze dne 2. 10. 2018 byla žalobci přiznána příslušná dávka ve výši 4 527 Kč, přičemž dle rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 12. 2018 žalobci za dané měsíce náleží uvedený nedoplatek ve výši 1 638 Kč. Odkázal na ust. § 53 odst. 1 zákona o SSP.
26. Žalobce podal dne 4. 2. 2019 proti prvostupňovému rozhodnutí odvolání, ve kterém nesouhlasil s daným rozhodnutím, stejně tak jako s rozhodnutím žalovaného ze dne 19. 12. 2018, navrhoval, aby byla znovu posouzena ta část jeho žádosti, která se týkala příspěvku na bydlení za měsíc červenec 2018, měl za to, že mu za tento měsíc rovněž náleží dávka příspěvku na bydlení ve výši 6 165 Kč měsíčně. Dále namítal, že původně žádost podával již dne 27. 6. 2018, ale vzal ji zpět na základě nesprávného poučení ze strany úřadu, požadoval, aby mu příspěvek na bydlení byl přiznán též za měsíc červen 2018.
27. Napadené rozhodnutí bylo vydáno dne 22. 2. 2019, v odůvodnění žalovaný poukázal na ust. § 7 odst. 5, § 24, § 25 odst. 2 a § 24 odst. 4 a 5 zákona o SSP. Vyšel ze zjištění, že žalobce v rozhodném období 2. čtvrtletí 2018 žil a hradil náklady v bytě na adrese S., P., na který pobíral též příspěvek na bydlení, ode dne 27. 6. 2018 je hlášen k trvalému pobytu na adrese Č., P., má uzavřenou nájemní smlouvu na byt na dané adrese s pronájemkyní E. S. s platností od 1. 7. 2018, dne 8. 8. 2018 žalobce doložil doklady prokazující jiné bydliště majitele nemovitosti, tvrdil, že v domě jsou dvě bytové jednotky se samostatnými vchody, přičemž obyvatele druhého bytu vůbec nezná. Žalovaný shledal, že úřad práce při stanovení data, od kdy bude dávka přiznána, postupoval v souladu se zákonem, žalobce ani po jeho výzvě nedoplnil jména všech osob, které jsou na dané adrese hlášeny k trvalému pobytu, v daném domě se nachází pouze 1 bytová jednotka, z tohoto důvodu mu dávka od 1. 7. 2018 nenáleží. Teprve dne 30. 8. 2018 žalobce doložil, že rodinný dům byl od 29. 8. 2018 zkolaudován na dvě bytové jednotky, z nichž jednu užívá žalobce na základě nájemní smlouvy, splnil tím zákonné podmínky pro nárok na dávku příspěvek na bydlení, který mu byl od tohoto data přiznán. K námitce ohledně stanoviska veřejné ochránkyně práv uvedl, že žalovaný je jako správní orgán povinen postupovat v souladu se zákonem o SSP, žalobce podmínky požadované zákonem nesplnil, z provedených důkazů žalovaný zjistil, že se v domě nachází pouze 1 zkolaudovaná bytová jednotka, úřadu práce nepřísluší rozhodovat o kolaudaci bytových jednotek či hodnotit, zda byt splňuje požadavky na trvalé bydlení a je užíván podle stavebního zákona, námitku ohledně možnosti místního šetření tudíž nepovažoval za důvodnou. Pokud jde o měsíc červen 2018, uvedl, že za tento měsíc byl žalobci příspěvek na bydlení přiznán a vyplacen ve výši 3 902 Kč na byt na předešlé adrese. Dospěl k závěru, že úřad práce nijak nepochybil, neshledal důvod pro změnu či zrušení prvostupňového rozhodnutí.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

28. Městský soud v Praze o věci samé rozhodl bez jednání dle § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), jelikož žalobce i žalovaný souhlasili s projednáním věci bez jednání.
29. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s.ř.s.), a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
30. V první žalobní námitce žalobce nesouhlasil s postupem žalovaného, který za měsíc červenec 2018 považoval za bytovou jednotku celý rodinný dům na adrese Č., P., byť se v něm fyzicky nacházely dvě oddělené bytové jednotky, z nichž pouze jedna byla na základě nájemní smlouvy užívána žalobcem. Žalobce považoval tento přístup za nepřiměřený formalismus.
31. V daném případě je tak spornou otázkou, zda prostory užívané žalobcem jsou bytem pro účely posouzení nároku žalobce na příspěvek na bydlení.
32. Podle ust. § 24 odst. 1 zákona o SSP nárok na příspěvek na bydlení má vlastník nebo nájemce bytu, který je v bytě hlášen k trvalému pobytu, jestliže a) jeho náklady na bydlení přesahují částku součinu rozhodného příjmu v rodině a koeficientu 0,30, a na území hlavního města Prahy koeficientu 0,35, a b) součin rozhodného příjmu v rodině a koeficientu 0,30, a na území hlavního města Prahy koeficientu 0,35, není vyšší než částka normativních nákladů na bydlení.
33. Podle ust. § 24 odst. 5 zákona o SSP bytem se pro účely tohoto zákona rozumí soubor místností nebo samostatná obytná místnost, které svým stavebně technickým uspořádáním a vybavením splňují požadavky na trvalé bydlení a jsou k tomuto účelu užívání určeny podle stavebního zákona nebo jsou zkolaudovány jako byt.
34. Tato definice bytu, která byla do zákona o SSP včleněna s účinností od 1. 1. 2015 novelou zákonem č. 252/2014 Sb., je tak vedle materiálních kritérií (stavebně-technické uspořádání a vybavení) vázána rovněž na splnění formálních požadavků, tj. účelové určení užívání obytných místností k trvalému obývání podle stavebního zákona či kolaudace těchto místností coby bytu.
35. Nejvyšší správní soud se v rozsudku ze dne 26. 6. 2018, č.j. 9 Ads 253/2017-26, vyjádřil k výše uvedené definici bytu, přičemž odkázal též na předchozí judikaturu: „*Jak konstatoval Nejvyšší správní soud již například v rozsudku ze dne 21. 7. 2008, č. j. 4 Ads 62/2007 - 72, „rozsah státní sociální podpory a vymezení okruhu osob, které mohou při splnění zákonných podmínek z podpory státu benefitovat, je záležitostí sociální politiky státu, tedy prioritně moci zákonodárné, nikoliv moci soudní. Je na vůli zákonodárce, jakým způsobem stanoví rozsah a vymezí podmínky státní sociální podpory.“ Jakkoli se tedy může jevit přísné, že zákon o státní sociální podpoře váže příspěvek na bydlení na formální podmínky, jejichž splnění nemůže žadatel o takovou dávku v pozici nájemce „obytných místností“ jakkoli ovlivnit, jedná se o legitimní koncepci opřenou o racionální úvahu.*“ Nejvyšší správní soud zde aproboval názor Krajského soudu v

Českých Budějovicích, dle kterého „pro naplnění definice bytu podle § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře nepostačuje, pokud je obytná místnost fakticky jako byt užívána a splňuje další materiální znaky bytu jako takového, nýbrž je zapotřebí též naplnění formální podmínky v podobě účelového určení užívání obytných místností k trvalému obývání podle stavebního zákona či kolaudace těchto místností coby bytu.” Stejně se Nejvyšší správní soud vyjádřil též v rozsudku ze dne 26. 8. 2020 č.j. 3 Ads 77/2018-23.

36. Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce v žádosti o příspěvek na bydlení podané úřadu práce dne 16. 7. 2018 uvedl, že je nájemcem bytu na adrese Č., P., k tomu doložil kolaudační rozhodnutí ze dne 19. 3. 2014, dle kterého stavební úřad povolil užívání přístavby a stavební úpravy rodinného domu na dané adrese a smlouvu o nájmu bytu ze dne 27. 6. 2018, dle které byl žalobce oprávněn užívat byt o velikosti 40 m², který sestává ze vstupní chodby, obytné místnosti, kuchyně a WC/koupelny s příslušenstvím v 1.N podlaží domu č.p. na adrese Č., P. Dle informace z katastru nemovitostí podané úřadu práce dne 18. 7. 2018 je budova s číslem popisným v katastrálním území Ú., obec P., rodinným domem s datem dokončení 19. 3. 2014 s počtem bytů 1, s počtem podlaží 1, o podlahové ploše 256 m², počet vchodů není uveden. Teprve dne 30. 8. 2018 žalobce doložil úřadu práce souhlas stavebního úřadu se změnou v užívání stavby ze dne 29. 8. 2018 týkající se rodinného domu čp. Č., P., dle kterého byl dosavadní účel užívání stavby rodinný dům o jedné bytové jednotce a nový účel užívání stavby byl vymezen jako rodinný dům o dvou bytových jednotkách.
37. Je zřejmé, že prostory užívané žalobcem nemohly splňovat první z alternativ uvedenou v ust. § 24 odst. 5 zákona o SSP, tj. nemohlo se jednat o „soubor místností nebo samostatnou obytnou místnost, které svým stavebně technickým uspořádáním a vybavením splňují požadavky na trvalé bydlení a jsou k tomuto účelu užívání určeny podle stavebního zákona“, neboť pod tuto definici spadají zařízení typu svobodárna, ubytovna, penzion apod., tedy zařízení určená k trvalému bydlení podle zvláštního předpisu. Prostory užívané žalobcem však byly součástí rodinného domu, který byl zkolaudován jako jeden byt.
38. V rozsudku ze dne 3. 10. 2018, č.j. 1 Ads 85/2018-37, Nejvyšší správní soud dovodil, že za byt pro účely příspěvku na bydlení je třeba považovat i rodinný dům (který je z funkčního hlediska zároveň bytem) s tím, že pro účely přiznání příspěvku na bydlení musí být splněny též další podmínky tj. nájemní vztah (či vlastnictví bytu) a nahlášený trvalý pobyt v bytě.
39. Z výše uvedeného vyplývá, že prostor obývaný žalobcem, pro který žádal příspěvek na bydlení, ke dni 1. 7. 2018, ani později v měsíci červenci 2018 sám o sobě nesplňoval podmínky definice bytu dle ust. § 24 odst. 5 zákona o SSP, neboť byl součástí rodinného domu zkolaudovaného jako celek, ve kterém se nacházela pouze jedna bytová jednotka. Z tohoto důvodu postupoval žalovaný správně, pokud za byt ve smyslu ust. § 24 odst. 5 zákona o SSP pro období července 2018 považoval celý rodinný dům. Námitka žalobce tak není důvodná.

40. Ve druhé žalobní námitce žalobce vytýkal žalovanému, že po něm požadoval údaje o všech spolužijících osobách, které měly trvalé bydliště na dané adrese Č., byť se zde nacházely dvě oddělené bytové jednotky.
41. Podle ust. § 7 odst. 5 zákona o SSP jde-li o příspěvek na bydlení, považují se za rodinu všechny osoby, s výjimkou osob uvedených v odstavci 4, které jsou v témže bytě hlášeny k trvalému pobytu; podmínka, aby spolu trvale žily a společně uhrazovaly náklady na své potřeby, se však nevyžaduje.
42. Podle ust. § 7 odst. 6 zákona o SSP krajská pobočka Úřadu práce může při rozhodování o dávkách v případech, kdy osoby uvedené v odstavci 3 písm. a) až c) spolu nejméně po dobu tří měsíců prokazatelně nežijí, rozhodnout, že se neposuzují jako osoby společně posuzované, nebo jde-li o příspěvek na bydlení v případech, kdy některá ze společně posuzovaných osob nejméně po dobu tří měsíců prokazatelně byt neužívá, rozhodnout, že se k ní při posouzení nároku na příspěvek na bydlení a jeho výši nepřihlíží, i když je v bytě hlášena k trvalému pobytu.
43. K tomu, jakým způsobem je třeba vykládat právní úpravu příspěvku na bydlení ohledně společně posuzovaných osob, se Nejvyšší správní soud vyjádřil v rozsudku ze dne 2. 12. 2009, č. j. 4 Ads 96/2009 – 93, a to tak, že úprava ust. § 7 odst. 5 je speciální k definici rodiny dle ust. § 7 odst. 1 zákona o SSP a týká se vymezení okruhu společně posuzovaných osob pro účely posouzení nároku na příspěvek na bydlení.
44. V tomto rozsudku Nejvyšší správní soud dále uvedl, že: *„...okruh společně posuzovaných osob pro účely příspěvku na bydlení je definován jiným způsobem, a to tak, že za rodinu se považují všechny osoby, které jsou v témže bytě hlášeny k trvalému pobytu, a to bez ohledu na to, zda spolu trvale žijí a společně uhrazují náklady na své potřeby, či nikoliv. Z uvedeného vymezení okruhu společně posuzovaných osob vyplývá, že se v tomto případě nepřiblíží k příbuzenským svazkům.“* K ust. § 7 odst. 6 zákona o SSP uvedl, že: *„...účelem tohoto rozhodovacího oprávnění úřadu státní sociální podpory je zamezit negativnímu vlivu zákonných domněnek (§ 7 odst. 3 zákona č. 117/1995 Sb.) na možnost oprávněné osoby získat dávku v situacích, kdy údaje o trvalém pobytu osob hlášených v bytě dlouhodobě neodpovídají skutečnému pobytu těchto osob a tím i jejich participaci na úhradě nákladů za bydlení (tj. společných potřeb rodiny).“*
45. Ve stejném rozsudku dále Nejvyšší správní soud konstatoval: *„Jakkoliv je tedy mechanismus určení společně posuzovaných osob pro účely posouzení nároku na příspěvek na bydlení upravený § 7 odst. 6 zákona č. 117/1995 Sb. založen na formálním kritériu trvalého pobytu osob společně posuzovaných, umožňuje žadateli dosáhnout vyloučení z okruhu společně posuzovaných osob u těch osob, které v bytě sice jsou hlášeny k trvalému pobytu, ale nejméně po dobu tří měsíců prokazatelně byt neužívají a tím se pravděpodobně ani nepodílejí na úhradě nákladů na provoz bytu. Prostor k posouzení faktické existence společného soužití je tedy dán orgánu státní sociální podpory pouze v tomto rozsahu, nikoliv však při samotném určování okruhu společně posuzovaných osob pro účely přiznání příspěvku na bydlení dle kritéria trvalého pobytu.“*

46. Z výše uvedeného je zřejmé, že v případě příspěvku na bydlení zákon rodinu vymezuje čistě formálně jako osoby, které jsou hlášeny k trvalému pobytu ve stejném bytě, a to bez ohledu na to, jaké jsou mezi nimi vazby, zda se vůbec znají, jaké jsou mezi nimi finanční vztahy a dokonce i bez ohledu na to, zda v daném bytě fakticky bydlí. Pokud fyzická osoba má v bytě hlášený trvalý pobyt, ale v bytě skutečně nebydlí, lze pouze na základě ust. § 7 odst. 6 zákona o SSP tuto skutečnost zohlednit v řízení o vyloučení společně posuzované osoby z okruhu osob společně posuzovaných s oprávněnou osobou, a to po uplynutí tří měsíců ode dne, kdy tato osoba byt prokazatelně přestala užívat k bydlení. V samotném řízení o nároku na dávku příspěvek na bydlení, však nelze přezkoumávat, zda jiná osoba hlášena v bytě k trvalému pobytu v tomto bytě skutečně bydlí či nikoliv.
47. V předmětné věci v době podání žádosti žalobce o příspěvek na bydlení, tedy k 16. 7. 2018, byly v rodinném domě na adrese Č., P., ke kterému žalobce svou žádost uplatnil, hlášeny k trvalému pobytu i další osoby (J. S., E. S.), což ostatně žalobce uvedl ve své žádosti. V daném období července 2018 zároveň byl rodinný dům zkolaudován jako jedna bytová jednotka. S ohledem na to postupoval úřad práce správně, pokud výzvou ze dne 15. 8. 2018 vyzval s odkazem na ust. § 7 odst. 5 a 6 zákona o SSP žalobce, aby doplnil okruh společně posuzovaných osob, které jsou v rodinném domě (zkolaudovaném jako jeden byt) hlášeny k trvalému pobytu, a doložil výši jejich čtvrtletních příjmů za rozhodné období 2. čtvrtletí 2018.
48. Žalobce podal dne 20. 8. 2018 žádosti o vyloučení E. S. a J. S. z okruhu společně posuzovaných osob. Z toho lze dovodit, že žalobce si byl vědom toho, že je nutné osoby mající trvalý pobyt v rodinném domě, ke kterému žádal o příspěvek na bydlení, formálně vyloučit, aby se k nim při posouzení žádosti žalobce o příspěvek na bydlení nepřihlíželo. Úřad práce pak rozhodnutími ze dne 17. 9. 2018 rozhodl o vyloučení požadovaných osob z okruhu společně posuzovaných osob, nikoli však s účinností od 1. 7. 2018 jak požadoval žalobce, avšak až od 29. 8. 2018. Pokud s tím žalobce nesouhlasil, měl možnost proti těmto rozhodnutím podat odvolání, když o této možnosti byl v obou rozhodnutích řádně poučen, žalobce však odvolání nepodal a obě rozhodnutí tak nabyla právní moci dne 6. 10. 2018. S ohledem na to správní orgány v posuzovaném řízení postupovaly správně, pokud pro účely posouzení nároku na příspěvek na bydlení vycházely z předpokladu, že J. S. a E. S. patřily až do 28. 8. 2018, tedy též po celý měsíc červenec 2018, do okruhu osob společně posuzovaných s žalobcem, a pokud žalobci na tomto základě nepřiznaly nárok na příspěvek na bydlení od 1. 7. 2018 tj. za měsíc červenec 2018 s odůvodněním, že žalobce nedoplnil údaje ohledně společně posuzovaných osob. K tomu viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 8. 2017 č.j. 8 Ads 126/2016-40.
49. Argumentaci žalobce, která odkazuje na stanovisko veřejné ochránkyně práv, považuje soud za neurčitou, neboť žalobce toto stanovisko k žalobě nepřipojil, ani jej nijak blíže nespecifikoval. Ze shora uvedené zákonné úpravy ve spojení s rozhodnutími Nejvyššího správního soudu je pak zřejmé, že obě žalobní námitky žalobce jsou nedůvodné a žalovaný v tomto smyslu v napadeném rozhodnutí nijak nepochybil.

50. Ze všech shora uvedených důvodů soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji dle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.
51. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce ve věci neměl úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalované žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.
52. Městský soud v Praze ustanovil usnesením ze dne 2. 7. 2019, č.j. 2 Ad 9/2019 - 34, žalobci zástupcem pro řízení advokátku Mgr. Dagmar Rezkovou Dřímlovou. Ustanovené zástupkyni soud přiznal odměnu za dva úkony právní služby ve výši 2 000 Kč (převzetí a příprava zastoupení, doplnění žaloby ze dne 16. 9. 2019 po 1 000 Kč) dle ust. § 7, § 9 odst. 2 a § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“), náhradu hotových výdajů ve výši 600 Kč (za dva výše uvedené úkony právní služby po 300 Kč) dle ust. § 13 odst. 4 advokátního tarifu, a dle ust. § 57 odst. 2 s.ř.s. též částku 546 Kč odpovídající dani z přidané hodnoty ve výši 21 %, kterou je povinna z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty; celková výše odměny tak činí 3 146 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 13. listopadu 2020

JUDr. Tomáš Louda v. r.
samosoudce